

A filozófusok és a humor

A filozófus - ahogy ezt régen sokszor megfogalmazták - többek között éppen a derűről, a nyitottságról és a humorérzékről ismerhető fel. Vagyis ne úgy képzeljük el a bölcseket, mint akik magukba fordulva, savanyúan szemlélődnek.

Az ókorban a „humor” szón különös módon nedveket értettek, amelyek a testben áramlanak, és fenntartják az ember testi és lelki jólétét. Ha jól meggondoljuk, valóban igaz, hogy a humor kell az egészséghez, sőt néha a túléléshez is. Mondják, hogy a humor az élet sója, hiszen annyira nélkülözhetetlen - vagy inkább az lenne - ahhoz, hogy ne vegyük túl komolyan panaszkodásainkat vagy megoldhatatlannak tűnő, bár valójában gyakran csak vélt félelmetes helyzeteinket. Lehet olyan fűszere is az életnek, amely a sónál is többet ad: „megfűszerez” egy beszélgetést, egy unalmasnak, élettelennek tűnő szöveget. Mondják néha azt is, hogy a humor méz, mert megédesíti az életünket, elkergeti a keserűséget, a rosszkedvet.

A bölcsek humora egyszerre só, fűszer és méz. Persze nem hahotázós és viháncolós humorról beszélünk, hanem csendes, a sorok között megbúvó vidámságról, szójátékokról, csodálatraméltóan rövid és velős gondolatokról. Példaként két cinikus filozófustól, Antiszthenésztől és Diogenésztől válogattunk idézeteket. Ők szándékoltan nem bőbeszédűek, és amit mondanak, érezhetjük kicsit „szúrósnak” - hiszen gyengeségeinkre mutatnak rá -, de egyszerre gyógyítónak is, ha elgondolkodunk rajta.

A magyar nyelv ismeri a „derül” szót is, és talán ez illik a legjobban ezekhez az idézetekhez. „Derülés”-t és derűt kívánunk Olvasóinknak!

Takács Mária

Idézetek Diogenésztől

Egy alkalommal komoly beszédet mondott, de senki sem figyelt rá. Ekkor fütyörészni kezdett, mire az emberek köré gyűltek. Legorombította őket, hogy az ostobaságokra feszülten figyelnek, de a komoly dolgokra sajnálják az időt.

Fényes nappal lámpást gyújtva járkált körbe, és ezt mondogatta: „Embert keresek.”

„Öreg vagy már - mondta neki valaki -, lazíts hát!” „Na ne mondd - felelte. - Ha a stadionban futnék, akkor a célhoz közeledve lazítanom kellene? Nem éppen akkor kellene erőm megfeszítésével futnom?”

Hégésziasz egyszer megkérte, adja neki kölcsön valamelyik művét. „Hégésziasz, ostoba vagy - mondta neki. - Hiszen ha fűgét akarsz, nem érnéd be rajzolt fűgével, hanem az igazit választanád. Az erény valódi gyakorlásától azonban eltekintesz, és az írott formájára törekszel.”

Egy ember filozófiát akart nála tanulni, ő meg a kezébe nyomott egy heringet, és felszólította, hogy kövesse. Az egy idő után szégyenében eldobta a halat. Kis idő múlva találkoztak, és Diogenész nevetve mondta: „Barátságunk tönkrement egy heringen.”

Amikor Kraneionban sütkezett a napon, Nagy Sándor odalépett hozzá, és azt mondta: „Kérj tőlem, amit akarsz”, akkor azt felelte neki: „Ne álld el előlem a napot!”

Egyszer valaki nekiment egy gerendával, és azután rászólt: „Vigyázz!” Erre ő: „Csak nem akarsz még egyszer nekem jönni?”

Megkérdezték tőle, melyik állat harapása a legveszélyesebb. „A vadállatok közül a rágalmazóé, a háziállatok közül a hízelgőé” - felelte.

Visszatért Olümpiából, és megkérdezték tőle, nagy tömeg volt-e. „Nagy tömeg volt, de kevés ember” - felelte.

Egy ostoba embert pillantott meg, aki hárfát hangolt, és azt mondta neki. „Nem szégyelled magad, hogy ennek a fából készült eszköznek a húrjait össze tudod hangolni, de a lelkedet és az életedet nem vagy képes összhangba hozni?”

Azt mondta, miként a szolgák az uruknak, úgy engedelmeskednek a hitvány emberek a vágyaiknak.

Valaki azt mondta neki: "Nem vagyok alkalmas arra, hogy filozófiával foglalkozzam." „Akkor miért élsz - kérdezte tőle -, ha nem törődsz azzal, hogy az életedet helyesen formáld meg?"

Idézetek Antiszthenésztől

„Figyelj oda ellenségeidre: hibáidat ők veszik észre először!"

Amikor egy ismerőse arról panaszkodott, hogy elvesztette feljegyzéseit, ráförmedt: „Írtad volna a lelkedbe, nem pedig papírlapra!"

Azt javasolta az athéniaknak, szavazzák meg, hogy a szamarak valójában lovak. Amikor ellene vetették, hogy indítványa abszurd, így felelt: „Hiszen vannak köztetek képzetlen hadvezérek, akik attól hadvezérek, hogy megválasztották őket."

Diogenész, aki tört vitt magával, meglátogatta Antiszthenészt betegágyánál. A beteg felkiáltott: „Ki szabadít meg fájdalmaitól!" , erre a másik elővette a tört, és így szólt: „Ez itt, ni." - "Azt mondtam, a fájdalmaitól, nem azt, hogy az életemtől" - felelte Antiszthenész.

"Új Akropolisz Filozófiai Iskola" Kulturális Közhasznú Egyesület - © 2010